

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre	100 L.
Évi évre	50 L.
Negyed évre	30 L.
Induló szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sír. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

Mi történik Marokkóban?

Tudják-e, kedves olvasóim, mi az a gyarmatpolitika?

Nem? . . .

Honnan is tudnák! . . . Magyar ember sohasem kereskedett

ahol nem volt jussa.

bermán és latin fajta népek.

angolok, spanyolok, fran-

ciáknak vélték csak igazságnak,

de hogy ravaszsággal, meg

egyveres seregekkel beto-

kozódhatnak más népek por

rára, akár tetszett ezeknek,

de már nem. És ha zugolódtak

számkormányolás ellen,

egyszerűen lyukat lőttek a

szájukba.

Mert hát ez a gyarmat-

politika!

Most épen ez történik

Marokkóban is. Marokkó

Északafrika egyik legaldot-

tos földü országa. A földje

termékenysége, kellő

szelvény mellett valóságos

gyógyásom lehetne. Ásvány-

anyagok kincsekben, különösen

Marokkóban is nagyon gazdag.

Mert fájt rá már régóta olyan

mint a francia nagytőkésnek foga.

Szándékosan mondjuk, hogy a

nagytőkés franciák foga vásott

Marokkóra, mert a kispénzü, mun-

ka tisztviselő, tanító, vagy kis-

kereskedő franciák a maguk gyönyörű

és tágas birodalmában is

szól megférnek. De a gyáro-

soknak és nagyvállalkozóknak a marokkói vasbányák kellenének.

Ürügyül persze egészen más okokat hoznak fel. Marokkót különben már régen megszerették volna

hogy akkor a németek is bele-
szóltak a dolgukba.

Mert a németek is szerették volna e dúskincsü országot birtokukba heríteni. Akkor nagy huza-

vona lett a dologból. Eu-

rópa valamennyi nagyha-

talma összeröfönt és csak

hosszas tárgyalások és a-

kudozások után tudtak meg-

állapodni. Még pedig olyan-

formán, hogy a franciák

Afrikában a Kongó-vidék

egy jó darab részét oda-

ajándékozták a németek-

nek. (Természetesen ez a

Kongó-vidék is amolyan

meghódított földdarabja

volt a franciáknak), ennek

ellenében Vilmos császár

beleegyezett abba, hogy a

franciák szabadkezet nyer-

jenek Marokkóban.

A franciákkal egyidőben

a spanyolok is részt kíván-

tak az afrikai ország terü-

letéből. Egy darabig sike-

rült is mindkét országnak

leigázni a különben hősies arabs-

berber faju benszülötöket. Ahol

nem lehetett szuronnyal és ágyu-

val eredményeket elérni, ott csengő

aranyakkal és hitszegésre való csá-

bitással dolgoztak. Marokkónak

legutolsó szultánja *Mulej Hafid*

volt. Gyöngye jellemű ember volt

ez a szultán, aki csak a mulatsá-

Az arab fajhoz tartozó rífi-kabllók a hegyek közt keresnek me-
nedéket a betoikodó idegenek elől.

hódítani a franciák. Amióta Afrika

araboklakta országait (Egyiptomon

kivül, mert erre az angolok tették

rá a kezüket), sorra meghódítot-

ták, váltig Északafrika e legszélső

nyugati országa felé kacsintgattak.

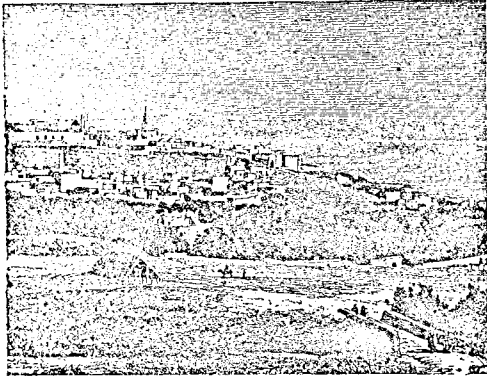
Már a világháboru előtt, körül-

belül 1907. táján is megpróbál-

koztak Marokkó leigázásával, csak-

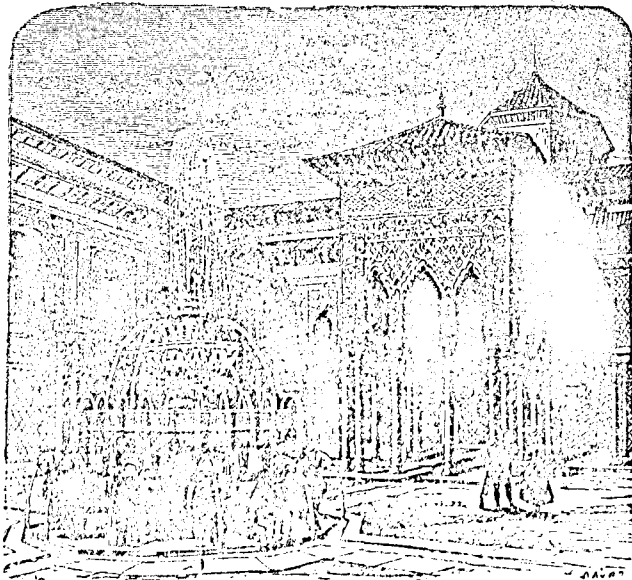
gainak és a háremének élt. Országunk ügyeivel nem jigen törődött.

Tanger, Marokkó legnevezetesebb kikötő városa.

Könnyű volt ellene zendülést szítani, francia és spanyol pénzen. A spanyolok Bu Hamara rablóvezérrel dolgoztak együtt, a franciák Raisuli hasonló díszes foglalkozású uriembert fogadták a zsoldjukba. Mindketten azután megtették a magukét. Sikerült nekik fellázítani törvényes uralkodójuk ellen az amúgy is örökösen elégedetlenkedő törzseket.

Az araboknak azonban most Abd El Krimben kiváló vezérük támadt, aki kemény kézzel és hősiességével a maga pártjára hódította Marokkó legvitézebb hegyi törzseit: a riff-kabilokat. Persze, hacsak a saját erejére és a katonáira lenne utalva, nemsokáig boldogulhatott volna. De éppen az a szerencséje, hogy az angol nagytőkések sem szívesen látják, és az amerikai bankároknak sem

Az arab műveltség egyik legszebb emléke: Alhambra-palota,

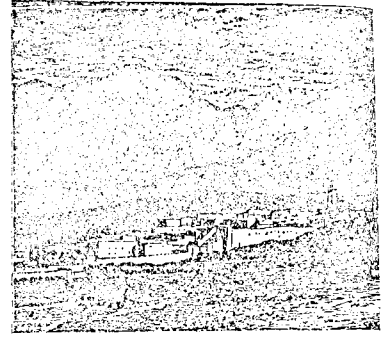
Országunk és bankárok most újabb dúskincsekhez jussanak. Ezért részint pénzzel, részint fegyverekkel támogatják titokban a vitéz Abd El Krimet, hogy borsot törjenek a franciák és spanyolok orra alá. *A spanyolokat már jórészt ki is verte országából a vitéz arab seyk.* Hanem a franciákkal még nehéz dolga van. Mondják, hogy a serege a legújabb típusú fegyverekkel van felszerelve, sőt repülőgépei és páncélos autójai: *ugynevezett tankjai is vannak.* Bizonyos, hogy nem Marokkóban készültek ezek a modern gyilkoló szerszámok. Azt is tudni vélik, hogy német tiszték szolgálnak a vezérkarában. Sőt angol katonai tanácsadó is áll a háta mögött. Az angolok és amerikaiak az Abd El Krim kezében megmaradt egyetlen tengeri kikötő városon Adsdiren át szállítják a municiót és az ágyukat, úgy, hogy a franciák most ugyancsak kemény ellenállásra találtak Marokkóban.

A világot és különösen a saját országukat úgy a spanyolok mint a franciák természetesen egészen más jelszavakkal kürtölik teli, mint amely okokért valóban folyik a háború. Hazafiasságról, nemzeti dicsőségről, a zászló becsületéről beszélnek és a szegény ártatlan katonákat ezen jelszavak nevében küldik Afrika forrón tűző ege

alá meghalni. Az igazság pedig az, hogy az egész hadjárat üzleti nézeteltéréseknek a következménye. Az angol és amerikai bankárok kiszámították, hogy mennyit kereshetnek azon, ha Abd El Krimnek pénzkölcsönöket és fegyvereket szállítanak. A francia és spanyol üzletemberek pedig hasonló számvevő tettek, persze a saját katonáik életére vonatkozólag. Abd El Krim pedig elfogadja a kölcsönöket és fegyvereket jobbról is, balról is és

harcol tovább, mert vissza akar szerezni Marokkó ősi földjét.

Régi ország ez. Már éveze-

Marokkói tájkép Tetuan városa körül. A dékkel ezelőtt művelt népek laktak itt. A kereszténység első századaiban pedig az arabok hódították meg, akik abban az időben az emberi műveltség zászlóvivői voltak. Innen hajóztak át a spanyolország területére Tarik vezérük parancsnoksága alatt. Gáber Al Tariknak, Tarik vezér utódjának, (amit helytelenül ma Gibraltárnak mondanak) nevezték el a helyet, ahol az arabok legelőször spanyol földre tették a lábukat. Nagy városokat, fényes palotákat építettek itt, a többek között Kordovát, Sevillát és Kartagénát is. A világhírű Alhambra, ez a csodálatos szultáni palota ma elregéli az ő régi dicsőségüket.

Lassanként azonban a keresztény hadak kiszorították őket Spanyolországból, vissza Marokkóba. Az évszázadok folyamán a műveltségük egyre hanyatlott. Marokkó fővárosuk: Fez, már csak a szűkutcájú, szennyes afrikai város. Az előbb említett Adsdír és Tanger kikötővárosokból meglehetősen élénk kereskedést üztek Európa és Amerika országaival. A franciák jó darabot meghódítottak országukból, de Abd El Krim vezér ugylátszik most a körmökéig. Az egyéb helyeken bevált gyarmatpolitika Marokkóban nehezen fog sikerülni.

H. J.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre

Egy paragrafus és egy magyar falu.

A száztizenkettedik paragrafus a leg-
érelmesebb pontja Anghelescu közok-
tatásügyi miniszter hirhedi törvényjavas-
ládnak, mely a magánoktatás ügyéről
szól. Eredeti szövegében ez a parag-
rafus így hangzik: „A közoktatásügyi
miniszter a népesség kulturális szük-
ségleteihez képest átalakíthat némely
jelenlegi magániskolát állami iskolává,
amennyiben ezek fenntartói avagy a
népesség kérné fogják az államtól ezt
a tehervállalást.”

Tetszik ezt érteni?

A törvényjavaslat készítőinek felfo-
gása szerint a felekezeti iskola is ma-
gániskola. És az idézett paragrafus ér-
telmében a felekezeti magániskola át-
alakítható lesz állami iskolává, ha a
népesség úgy kívánja. Hogy mi az a
népesség, melynek a száztizenkettedik
pont kezébe adja a felekezeti iskolák
léteit suhogtatható kardot? Arra a tör-
vényjavaslatban nem találni semmi ma-
gyarázatot. Még inkább felülről hiánya
szakasztnak, hogy nem írja körül azt
a formát, melyben az a meghatározó-
sággal fogalmu „népesség” a felekezeti
oktatás kérdésében megnyilatkozhatik.

Az eddig fennálló jogállapot szerint
arra, hogy a községi közigazgatás ke-
relmében valamely állást meg lehessen
szüntetni, megfelelő különleges rend-
szabályokat kellett betartani. Ilyeneket
elő a községi törvény arra az esetre
is, ha egy község valamely ingatlanát
el akarja adni. Jellemző az Anghelescu
törvényjavaslatának szellemére, hogy
egy iskola megszüntetésének kérdésén
elégseges lehet egy alkalmas
összevívódott népgyűlés kívánsága. A
szászvárosi Kún-kollégium felett tudva-
lóval valami ilyesmi kondította volt
meg először a lélekarangot.

Halljuk egyébként, hogy az idézett
szöveg a javaslat szenátusi tárgyalása
korán némi módosítást nyert. A módo-
sítás jellegét pedig nem ismerjük.
Annai bizonyos, hogy a módosítás
szövege sem történik meg, ha a magyar
egyházak erőteljes tiltakozása nem
szövege fel többek között a száztizenket-
tedik pont botrányos szövegére is a
figyelmet. És még bizonyosabb,
hogy az eredeti szöveg olyan sötét
szellemről tesz bizonyosságot, amivel
nemben a legmeszebbmenő bizalmat-
osszagra van jogunk.

Nézzük azonban a kérdésnek egy
oldalát! Nézzünk be Bihar-
ra egy kedves kis községébe,
ahol Érbogyszló néven található meg
a helyi helységnevtárban. Tiszta magyar
népesség és tiszta református. Más nem-
zetiségű avagy felekezeti ember nincs
a községben. A lakosság — vagy
az Anghelescu törvényjavaslatában

használt kifejezést kell elfogadnunk: a
„népesség” — felekezeti iskolát tart
fenn, mely régóta becsülettel tölti be
hivatását. És az impériumváltozás óta
is kifogástalanul működik.

Nos hát erről a községről és ennek
felekezeti iskolájáról adott ki a közok-
tatásügyi kormány nemrégben egy igen
furcsa rendeletet. Elrendelte, hogy a
község állítson föl állami iskolát és az
új iskola építésének költségeit csekély
ötszázezer leuval irányozta elő. Ezt az
500.000 leut tehát a kis község la-
kosainak kell a rendelet szerint kiiz-
zadniok, ami minden egyes gazdára,
minden hold föld után néhány száz leu
teher többletet jelent.

Vessük már most össze a közokta-
tásügyi kormánynak ezt a furcsa ki-
vánságát a fent idézett paragrafus ere-
deti szövegével és az abban kifeje-
zésre jutó gondolattal!

A szóbanforgó paragrafus szerint a
miniszter a felekezeti iskolának állami
iskolává átalakítását a „népesség”
kulturális szükségleteihez képest mond-
hatja ki. Vajjon Érbogyszlón kulturá-
lis szükségletként jelentkeznek-e az állami
iskola felállítása? Nem. Hiszen a tiszta
magyar lakosság kultúrális szükségletét tel-
jesen kielégíti a református felekezeti
iskola. Nyilvánvaló tehát, hogy az Ér-
bogyszlóval szemben felállított köve-
telés még a hirhedi paragrafussal
sincsen összhangban.

De menjünk tovább!

A javaslat szerint a közoktatásügyi
miniszter a felekezeti iskola államivá
alakítását csak annyiban mondhatja ki,
amennyiben azt „az iskola fenntartója,
avagy a népesség kérné fogja.” Kéri-e
Érbogyszló református egyházközsége
és magyar népessége az állami isko-
lát? Dehogya kéri, meg van neki az ő
felekezeti iskolája. Arra áldozott a mult-
ban, kész áldozni a jövőben is.

De hiszen a közoktatásügyi kormány
nem is a felekezeti iskola átállamosítá-
sát kívánja, hanem amellé kíván ál-
lami iskolát. Külön állami iskolát!
Vajjon kinek és minek? Vajjon kinek
és minek kedvéért kívánja megnyo-
morítani a község lakosságát egy
nyilván szükségtelen iskola felállítása
végett egy olyan nagy új teherrel,
mely sem a lakosság kulturális szük-
ségletében, sem a népesség kívánsá-
gában nem talál igazolásra. Itt van va-
lami rejtelem, valami gyanus, valami
érthetetlen...

Vigyázz, magyar falvak népe! Na-
gyon szomorú dolgok fognak kike-
rűlni még a te rovásodra a mai kor-
mányzat boszorkánykonyhájáról. Vi-
gyázz, mit cselekszel, merre lépsz!
Nem sejtett szakadékok sorakoznak
utadban.

Dr. Várady Aurél.

BELPOLITIKA

A közigazgatási javaslat a kép-
viselőházban. A közigazgatási reformra
vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása most
folyik a képviselőházban, még pedig az
ellenzéki képviselők ismert megegyezése
folytán igen élénk vita keretében. Külö-
nösen nagy jelentőségű a nemzeti párt két
vezérének, dr. Vajda Sándornak és dr.
Maniu Gyulának felszólalása. Mindketten
súlyos bírálattal illették a javaslatot, kül-
önösen hangoztatva, hogy megfelelő
községi és törvényhatósági önkormány-
zat biztosítása nélkül kielégítő közigaz-
gatást szervezni nem lehet. Vajda Sándor
beszède rendén összehasonlította a
hajdani magyar közigazgatást azzal, amely
a most tárgyalás alatt levő törvény meg-
hozatala után életbe fog lépni. Ez öss-
zehasonlítás során megállapította, hogy
a régi magyar közigazgatás a tervbevelt-
nél sokkal jobb volt s ezt az erdélyi
román nép nemcsak érzi és tudja, ha-
nem hangoztatja is. Maniu Gyula pedig
a kisebbségi kérdéstről tett nagyjelentő-
ségű nyilatkozatot. Ujra hangoztatta, hogy
a nemzeti párt a gyulafehérvári határo-
zatokhoz ragaszkodik és azok becsüle-
tes megvalósítását programjának ismeri.
Mindenesetre érdekesek ezek a nyilat-
kozatok, melyeket a magunk részéről
megelégedéssel kell fogadnunk. Nem
mulaszthatjuk el azonban azt a megjegy-
zést, hogy abban az időben, mikor a ha-
talom a nemzeti párt kezében volt, még
kezdő lépést sem tettek a párt vezetői
a gyulafehérvári határozatok megvalósi-
tására.

Anghelescu védi a törvényét. Az
a nagy felzudulás, mellyel a magyarság,
az egyházak s a román szabadelvű kö-
rök is fogadták a magániskolai oktatás-
ról szóló törvény rendelkezéseit, arra
birták Anghelescu közoktatásügyi minisz-
tert, hogy munkájának védelmére keljen.
Hosszu nyilatkozatot adott az újságok
részére s ebben kijelenti, hogy törvénye
a legszabadelvűbb alkotás. Sokkal sza-
badelvűbb, mint amilyenek a magyar tör-
vények voltak. Nem kívánja a kisebbsé-
geket nemzeti mivoltukból kivétkeztetni
s teljes szabadságot kíván adni nyelvük
és hagyományaik fejlesztésére. Hogy a
magyarság mégis ellenséges érzéssel fo-
gadja a tervezetet, annak a Magyar Párt
és a magyar egyházak izgatása az oka.

Azok után, amiket a javaslat rendel-
kezéseiről több alkalommal kifejtettünk,
nem kívánunk bővebben foglalkozni a
miniszter ur nyilatkozatával. Csak egy
megjegyzést teszünk: léptesse életbe az
általa elnyomónak nevezett magyar tör-
vényt. Megnyugvással fogjuk fogadni.

Meghíusultak a konkordátum-tár-
gyalások. A római katolikus egyház

romániai helyzetének rendezése végett több alkalommal megkezdték már a tárgyalásokat a Szentszék és a román kormány kiküldöttei Rómában. Ezek a tárgyalások soha eredményre nem vezettek. Legutóbb április hó folyamán kezdték meg újra a tárgyalásokat, azonban ezek szintén meghiusultak. Az eredménytelenség oka az Anghelescu-féle iskolajavaslat, amelyet a Szentszék a hitvallásos iskolákra nézve nagymértékben sérelmesnek tart. *Tehát a Szentszéknek is ugyanaz a véleménye a javaslatról, mint a kisebbségeknek.*

KÜLFÖLD

Az Európai Egyesült Államok jövője. Egy tudós politikus nemrégiben azzal a tervvel állt elő, hogy Európa országait egyetlen államban kell egyesíteni, különben nem tudnak helytállani sem Amerikával, sem Ázsiával szemben. A tervről sokat vitatkoztak, a franciák például ellene foglaltak állást, mert ők ma hatalmasoknak érzik magukat és ezt a hatalmat ki akarják használni. Nagy meglepődést keltett tehát, hogy legutóbb a francia pénzügyminiszter az Európai Egyesült Államok megvalósításáért szállt sikra. Caillaux pénzügyminiszter egy bécsi lap munkatársának így nyilatkozott:

— Rendületlenül hiszek az *Európai Egyesült Államokban*. Sokkal hamarabb be fog következni ez az államcsoporthozulás, mintsem az európai politikusok gondolnák. A Népszövetség az első lépés hozzá. A Népszövetséget tekintem e hatalmas elképzelés első pillérének.

A nyilatkozat többi részében a francia pénzügyminiszter arra inti a kisantant államait, hogy ne a szomszédországok elszigetelésén, hanem az érdekek kiegyenlítésén dolgozzanak.

A leszerelési konferencia. Genfben az összes államok részvételével folyik a leszerelési konferencia. Ennek az a célja, hogy közös megállapodást létesítsen a fegyverkezés korlátozására, a hadviselés módjaira nézve és ezáltal csökkentse a háboru kilátásait. Németország, bár nem tagja a Népszövetségnek, szintén részt vesz a konferencián s kiküldöttje által kijelentette, hogy hajlandó aláírni a vegyiszerekkel való hadviselést eltiltó szerződést. Ezt a kijelentést nagy meglepődéssel és helyesléssel vették tudomásul, mert amint tudvalevő, a vegytani tudományokban Németország vezet.

Ausztria csatlakozása. Ausztriában egyre jobban megnyilvánul a lakosságnak az a kívánsága, hogy az országot Németországhoz csatolják. Legutóbb az osztrák nemzetgyűlés elnöke, Dinthoffer tartott egy politikai gyűlésen ilyen értelmű beszédet, amit nagy lel-

kesedéssel fogadtak. E közhangulat folytán egészen meghiusultnak lehet tekinteni a dunai konföderáció tervét, mely Banesnek volt a kedvenc eszméje, éppen a csatlakozás megakadályozása végett. Az osztrákok úgy érzik, de valójában is úgy áll a dolog, hogy Ausztria önmagában meg nem állhat. A dunai konföderációban alárendelt szerepet volna, míg Németországgal együtt nagy fejlődésre lenne kilátása. Benest állítólag nagyon elkedveletlenítette kedvenc tervének meghiusulása.

Meghíusult angol kölcsön. Kormányunk a vasutak helyrehozására nagyobb kölcsönt kívánt felvenni Angolországban. Constantinescu Tancred kereskedelmi miniszter indított ebből a célból tárgyalásokat egy angol pénzcsoporttal. A tárgyalások azonban meghiusultak, mert az angolok a C. F. C. kezelésének teljes szabadságát kívánták biztosítani s az e tárgyban hozott törvényt nem tartották megfelelőnek.

Egy francia hadbírósi ítélet. Megirtuk annak idején, hogy Nathusius német tábornokot letartóztatták Elzászban, mikor a háboruban elhelt fiának sírját meglátogatta s lopás miatt haditörvényszék elé állították. A vád az volt, hogy a háboru idején egy kastélyból fegyvernemüket vitt el. A liliei haditörvényszék el is ítélte a tábornokot egy évi fogházra. A francia legfelsőbb bíróság azonban megváltoztatta az ítéletet és felmentette a tábornokot, mert a lopást nem látta bizonyítottnak.

Orosz hírek. A szovjet kormány elrendelte a Lengyelországgal való személy és áruforgalom megszüntetését és a lengyel határ teljes elzárását. A rendelkezésnek oka állítólag az, hogy Lengyelország nyíltan kifejezést adott a szovjetkormányval való ellenséges érzelmeinek.

Másik tudósításunk arról szól, hogy az orosz fekete tengeri hajóhad megkezdte hadgyakorlatait; ezek a gyakorlatok négy hétig fognak tartani.

A bulgáriai helyzet. A bulgár kormánynak sikerült a kommunista mozgalmat teljesen elfojtani. A székesegyházban elkövetett merénylet nagy néptömeg jelenlétében nyilvánosan kivégezték. Az egész országban helyreállították lehet tekinteni a nyugalmat. Éppen ezért a bolgár kormány már megkapta a Népszövetség utasítását a zavarok idejére felemelt hadsereg létszámának leszállítására. A kormány azonban előterjesztéssel élt ez intézkedés ellen, kérve, hogy a leszállítást fokozatosan s hosszabb idő alatt hajthassa végre, nehogy újabb zavarok esetén megfelelő haderő nélkül álljon. A kérést valószínűleg teljesíteni fogják.

HÍREK

Gondolatok.

Az elfogultságnak és önhiútságnak vezető szellemé arra az utra terelje az embereket, *„hogy nem azt kívánják megvalósítani, ami lehetséges, hanem azt, mi egyéni szenvedélyeiknek leginkább megfelelő”*. Pedig a természet törvényei szerint: *„a helytelen uton elért eredmény annál végzetesebb, minél tovább tart”*.

*

Az igény és szorgalom között fent áll a helyes arány, nem hogy megfelelőbbnél előrelódott volna ki napjainkban, de sőt ellenkezőleg: *„ma még többet igényelnek azok, kik kevesebbet dolgoznak”*.

*

Szomoruan észlelem, hogy az egyéni önhiútság és nemzeti elfogultság ma sem tudja eléggé mérlegelni azt, hogy az emberiség célszerű fejlődésére nézve az egyedüli építő anyag: *„a jó indulat”*, mely csakis a nevelés legfőbb tényezőjének: *„a családi életnek megfelelő fejlesztése útján válhatik alkotás tényezőjévé”*.

*

Teljesen érthetetlen előttem az a módszer, mely a gyűlölködés szításával, az erkölcsi élet súlyosításával és a felkelés eldurvításával akar szilárd épületet létesíteni. Az állandóságot soha sem a becsapás és a ravaszság, hanem az igazságnak elfogulatlan érvényesítése biztosítja. Szilárd épületet tehát csakis a jó indulatra és nem a rosszindulatnak ingoványos talajára lehet építeni. Mindezek az a szélső törekvések, melyeket az elfogult elmék megvalósítani törekednek, éppen az ellenkezőjét eredményezhetik csak annak, amit elérni akarnak.

*

A fejlődés irányítására nézve soha sem az a fontos, hogy ki milyen szorgalommal viszketegettel rendelkezik, hanem az, hogy egyéni és lelki tulajdonságait fogva, *az emberiség fejlődését ki tudja megfelelőbben előmozdítani.*

Gróf Vass Béla.

—

Szerkesztőségünk nyári munkaprogramujából. A nyarat is szorgalmasan felakarjuk használni lapunk kulturális célkitűzéseinek a munkálására. A jövő évi naptár anyagát szorgalmasan gyűjtjük s reméljük, hogy jövő évben az eddigieknél is tartalmasabb érdekesebb naptárt tudunk az olvasóinknak. A Magyar Könyvtárban rövidesen új kötet

...fogtak megjelenni. Benedek
...**Magyarok történetén** most
...a nyomda. A *Dalos-*
...-et Nemes Elemér fogja ösz-
...*levegő* című termé-
...tudományos munka kéziratát
...benyújtotta Dr. Balogh Ernő,
...Török Bálint pedig a *Méhészet*
...*székonyvét* állítja össze könyvtá-
...számára. Tervbevettük újabb
...kiadását is. Mindezek-
...kiadványaink sikere báto-
...*Szavalókönyv*-ből például új
...kellott rendeznünk, mert a
...példányok elfogytak és a ren-
...ések egyre jönnek.

Amundsen nem tért még vissza.
...számunkban megírtuk, hogy
...amundsen, a merész norvég földrajz-
...repülőgépen az északi sark föl-
...zésére indult. A vállalkozás kime-
...zélét az egész művelt világ nagy
...galmal figyeli. Amundsen nem
...visszatér volna, de még életjelt
...adott magáról. A tudósok egy-
...szé azt hiszi, hogy Amundsen elpusz-
...az északi sark fagyos viharában,
...sok meg reménykednek, hogy azért
...mert tudományos megfigyelése-
...lesz a sarki jégmezőkön. A norvég
...mármáj új repülőket akar utra indítani
...amundsen föl kutatására.

Annyira el vagyunk-e esve mi,
...**Magyarok?** Egyik olvasónk beküldött
...állításában leírja, hogy a medgyesi
...szok milyen szép multságokat ren-
...szek május öröme. A multságban
...vett a városnak minden százszajku
...rára rangra és vagyoni állapotra való
...met nélkül, sőt a szomszédos szász
...népe is szekereken bevonult ez
...lommal és együtt ünnepelt a városi
...ársággal. Nemzeti viseletben jelentek
...és nemzeti dalokat énekeltek, német
...okat táncoltak, senki illetlenül nem
...te magát, a rendezőknek mindnyájan
...pedelmeskedtek. A levélíró fájdalmasan
...fel, hogy mi magyarok ilyen fegyve-
...te, összetartásra nem vagyunk képe-
...mai multságainkban is rendetlenek
...nk, egymásra irigykedve vagy le-
...szel tekintünk. — Mint a magyar
...megfigyelői, úgy ítéljük, hogy med-
...barátunk levelében sok igazság van,
...nk csakugyan nagy utat kell még
...munk a haladás útján, amíg nagy
...kból kivetkőzünk. De egyet meg-
...zéssel állítunk: mi is a haladás
...vagyunk, belőlünk is rendre össze-
...felgyelmezett, józan, tanulni és
...kész nép lesz. Pünkösdi példát
...a székelység mostanában olyan
...és tiszteltreméltó rendet tart a
...arány csikksomlyói búcsun,
...a legműveltebb népnek is becsü-
...lnek! De más tájakon is terjed

a helyes, jó magaviselet. Ma már szám-
...talan magyar községben szesz italok
...fogyasztása nélkül tartják a multságokat,
...verekedés, hitványkodás elvéve fordul-
...nak elő. Megérjük, hogy szép községek
...a szorgalmas munkának, józan életnek,
...áldozatkészségnek lesznek otthonaivá.
...Természetes, hogy ennek a nagyszerű
...eredménynek a kivívása a falu vezetői-
...tól függ, de bizonyos, hogy népünkben
...megvan a hajlandóság minden szépre,
...jóra. Azért tehát figyeljük meg mások
...erényeit, tanuljunk is azokból, de önbi-
...zalmunkat ne veszítsük el: nem vagyunk
...mi annyira elesve, hogy rövidesen talpra
...ne állhatnánk és fejünket magasba ne
...emelhetnők.

**Japánban újra borzalmas földren-
gések pusztítanak.** 1923-ban rettenetes
földrengés pusztította el Japán ne-
hány virágzó városát. A borzalmak a
mult héten megismétlődtek: újra meg-
rázkódott a föld a szigetország déli
tartományai alatt. Nyolc város részben
rombadólt, részben tűzvész áldozata
lett. Az emberek tizezei vesztették el
életüket. Az anyagi kárt föl sem lehet
becsülni.

Egy lépéssel előbbre! Már több-
ször irtunk arról, hogy Csíkszenttamás
népe milyen lelkes kitartással jár a műve-
lődés szép útjain. Örömmel közöljük,
hogy mostanában e község derék népe
újabb lépést tett előre: fuvós zenekart
alakított. Tájékoztatásul megírjuk a zene-
kar alakításnak fontosabb adatait. 23 drb
hangszert vásároltak 60 ezer lej értékben.
Ezt a tekintélyes összeget a következő-
képpen hozták össze. Három csoportot
alakítottak, az egyik csoportba tartoznak
az *alapító* tagok 1500 lej részvétellel,
másodikba a *pártoló* tagok 500 lej be-
fizetésével, harmadikba a *működő* tagok
1000 lej járulékkal. Ellenszolgáltatásul
köteles a zenekar az alapító tagoknál
évente egyszer megjelenni és játszani, a
családnak minden halottját gyászzenével
a temetőbe kísérni, pártoló tagoknál a
férjnek és feleségnek a végtisztességénél
játsszik a zenekar. Természetes, hogy a
vidám alkalmak megünneplése is a fuvó-
zenekar részvételével fog megtörténni.

Ki a képviselő? Franklin Benjámín,
az amerikai szabadságmozgalmak nagy
vezére sehogysé tudott abba beleegyezni,
hogy csak az lehet parlamenti képviselő,
akinek nagy vagyona van. Egyszer így
szólt: Hogy népképviselő lehessenek, azt
kívánják tőlem, hogy legalább 30 dollár
értékű vagyonom legyen. Nos, én pél-
dával azért lettem népképviselő, mert van
egy számaram, amelyik megér 30 dollárt.
De mi történik, ha egy szép napon a
számár megdőglük? Ugyebár akkor én
elveszitem azt a jogomat, hogy népkép-
viselő lehessenek és ha becsületes ember

vagyok, le kell mondanom a képviselő-
ségről. Hát kérdem tőletek: ilyenformán
tulajdonképen ki a képviselő — én-e,
vagy a számár?!

Bányászok veszedelme. Felsőbá-
nyán az egyik aranybányában nagy szerencsétlenség történt. A bánya egyik fala beomlott és tiz munkást maga alá temetett. A mentési munkálatokat azonnal megkezdették, de hosszú időbe telt, míg a szerencsétleneken segíteni tudtak. Mikor sikerült a beomlott tárnát szabaddá tenni, két munkás már halott volt. A föld teljesen összeroncsolta őket. Társaik sulyosan megsebesültek. A szerencsétlenség nagy elkeseredést váltott ki a munkás-ság között, mert az igazgatóság nem tette meg a kellő óvintézkedéseket.

Megölték a patkányok. Balla János zombori születésű fiatalembert 1924. év augusztusában vették el a szerbek katonának és kiképzés végett a nisi gyalogezredbe osztották. Kilenchónapi szolgálat után szüleinek meglátogatására kétheti szabadságot kapott. A fiatalembert, akinek már csak háromhónapi szolgálatideje volt hátra, szabadságát önkényesen meghosszabbította két nappal, ezért, amikor a Nisben állomásozó ezredéhez visszatért, késéseért felelősségre vonták és nyolcnapra elzárással büntették meg. A bezárása utáni napon egy Kühn József nevű katonát is abba a helyiségbe zártak, ahová Ballát. Kühn a búzós oduban rémülten látta, hogy Balla János élettelenül elnyulva hever a földön és arca, melle, kezei szét vannak marcangolva. A félelemtől és a borzalomtól rémülten dörömbölni kezdett a cellája ajtaján és a jajveszékeltetésére elősiető őrnök elmondotta a látottakat. Kühnt azonnal kiengedték s a rögtönzött vizsgálat megállapította, hogy Balla Jánost patkányok marcangolták széjjel. A szerencsétlen Balla János édesanyja, fiának borzalmas halálhírére megőrült.

A gólyák vándorlása. A vándormadarak, fecskék, vadludak, gólyák költőzködési utvonalai a madárkedvelők érdeklődését vonták mindig magukra, akik az ugynevezett „gyűrűzést” kezdték praktizálni, hogy a madarak vándorlásainak irányát megfigyelhessék. A gyűrűzés úgy történik, hogy egy elfogott madár lábára erősítenek egy gyűrűt, amelyre a keltezés és a helység van véve s azután szabadjára eresztik. Ugyanannak a madárnak elfogása vagy elpusztulása után a tudósok megismerik a madár előbbi tartózkodási helyét. Már most érdekes adatokat mutatnak ki a madarak vándorlási utirányáról. Például a gólyák melyek nyáron Hollandiába, Németországban, Esztországban stb. fészkelnek, s őszkor Afrikába költöznek. Utirányukat is sikerült megismerni. A gólyák egy része Franciaország, Spanyolor-

szág felett repül el, áthalad a Gibraltár szoroson, kissé keletnek fordul, a Szahara sivatag mellett délre haladva eléri az afrikai nagy tavakat, a Viktóriát, Tanganikát, Niasát; egyrésze folytatja útját a Kalahari sivatagon át délre a Jóreménység fokig. A gólyák másik része őszkor a Balkánon, Boszporuson, Dardanellákon áthalad, érinti Síríát, Palestinát, Suez, s a Nilus mellett halad le a nagy tavakig, sőt délre is. Ezekből kitűnik, hogy a gólyák kikerülnek a tengerek felett való repülést, s mindig vagy a Gibraltáron, vagy Boszporus—Kisázsia—Suez-en át vándorolnak. Szeressük e madarakat, mindenkor védjük őket, s csodáljuk bennök a természet adta okosságukat.

Csúzt, köszvényt és minden hülésből eredő fájdalomt azonnal megszünteti a valódi DIANA sóborszesszel való bedörzsölés.

Művelődési mozgalmak.

Kisbácsban április hónap 19 és 26-án a róm. kath. templom és iskola javára igen szépen sikerült műkedvelői előadás volt. Színrekerült a „Gyimesi Vadvirág“ c. népszínmű. Melynek igen sikerült főszerepeit Bakos Lajosné, Bakos Lajos, Vass Ferenc, Szabó Kelemen, Turós Sándorné, Balázs Ilona, Márton Aladár, Turós Áronné, Turós Gyula, Mészáros Adolf, Zagoni Viktorné, Gál János, Gál Jánosné, Mészáros János, Turós Kelemen, alakították. A többi szerepeket pedig Turós János, Turós László, Gál Sándor, Márton Kati, Turós Sándor játszották. Rendezte Simon Sándor tanító. A szereplők kitűntek az átértett kedves játékkal, sok derűs percet és kellemes estét szerezve a megjelent nagyszámú közönségnek. A befolyt 2.584 Lei tisztajövedelmet a templom és iskola javára fordítják.

Marosugra műkedvelő ifjúsága Nagy Gyula ref. tanító vezetése és Székely János gondnok segítségével mellett május hó 2. és 3-án műkedvelői előadással kapcsolatos táncestélyt rendezett a „Ref. egyház“ javára. Előadásra került Géczy István: „A gyimesi vadvirág“ c. 3 felvonásos népszínműve. Az előadás, melyre a szereplők 8 héten át készültek, nagyon jól sikerült. Főszereplők: Székely Katinka, Márkus Zsenike, Nuriidsány Margitka, Székely Róza, Nuriidsány Gyula, Nagy György, a népszínmű humoros részét kiválóan fűszerezte színészi rátermettsége és fáradtságot nem ismerő odaadással Vitus Lajos tanító „Csurá, harangozó“ szerepében. A többi szereplők: Bordi Ferenc, Szabó Mihály, Trombitás Ida, Béres János, Beke János, Dudás András, Nagy Rózsi, Mihály György, Béres Mihály, Nagy István, Trombitás Sándor,

Máthé János, Székely István, Trombitás András, Kocsis István, Béres Ilonka, Trombitás Eszti, Szabó Kata, Gombos Sándor, Szabó András és Szász József. A szereplők egytől-egyig kifogástalanul állották meg helyüket. Mindkét ízbeni előadás és estély erkölcsi és anyagi sikerét jóindulatu készséggel előmozdította Szakács József jegyző kedves nejevel. Vallásossága és egyházához hű ragaszkodásának adta kiváló tanujelét Both József malomtulajdonos, ki egy általa művésziesen kidolgozott virágvázat adományozott, illetve sorsoltatott ki 500 lei értékben az egyház részére. Tisztajövedelem 1660 Lei a ref. egyház rendelkezésére bocsátott. A nemes cél érdekében fáradozókat illesse hálás köszönet.

Harangszentelés Kajántón. Lélekemelő ünnepség folyt le május 24-én Kajántón. Az ottani róm. kath. hívek áldozatkészségéből új harangot kapott a katolikus templom tornya a háboruba elvitt régi helyett. A másfél mázsa szép harangot (az aradi Hönig-cég műve) hatókrós szekéren vitték haza a kolozsvári állomásra a kajántói hívek. A harangszentelési szertartást Dr. Balázs András prelátus-kanonok, siátusi referens végezte fényes segédlettel. László János kegyesrendi tanár és Kende János mariánumi tanár szívekhez szóló szép beszéddel tették sokáig feledhetlenné a szép ünnepélyt, melynek keretében egy kislány szavalat, egy egyháztanácsos pedig lendületes beszéd kíséretében koszoruzta meg az új harangot. Délután vacsernye, majd körmenet volt, mely alkalommal megszólalt az új harang a kajántói hívek gyönyörűségére. Az ünnepségen az ottani gör. kath. egyházat Porufiu Emil, a ref. egyházat Kenderessy József, a közigazgatást Stoica János képviselte, aki dicséretreméltó előzékenységgel engedett szabad és teljes megnyilvánulást a hívek ünnepi örömeinek. A harangszentelési ünnepségből is megnyugvással merítettük azt a benyomást, hogy a falvak derék népében él az egyházas érzés, s amíg ez élni fog bennük, addig a templomok és az iskolák — hitünk és nyelvünk két utolsó mentővárát — nem fenyegeti a pusztulás veszedelme. Elismeréssel említjük meg, hogy az új harang beszerzése id. Kicsid Géza rk. plebános lelkes fáradozásának az érdeme.

Nagyszzebeni magyar élet. *Vizaknai műkedvelők előadása.* A lapok sokat írnak arról, hogy a nagykapusi műkedvelők minő eredményeket értek el a kolozsvári magyar színházban, sőt utóbbi időben sorra járják a nagyobb városokat, hogy bemutassák művészetüket s alapot gyűjtenek a létesítendő kulturhához. Mint a nagykapusiak megtették most, azt a vizaknai műkedvelők

már évek óta gyakorolják. Hinterauer Károly fáradozó vezetése, buzgósága mellett egy olyan színész gárda létesült, mely díszére válna sok színigazgatónk is. Nagyszzeben kényes izlésű közönsége előtt már öt ízben mutatták be művészetüket. S hogy a nagyszzebeni közönség méltányolja fáradozásukat mutatja az, hogy március 22-én a nagyszzebeni Teréziánium árvaház javára rendezett előadást zsúfolt ház nézte végig. Színre került Szigeti Józsefnek régi, zamatos magyarságu 3 felvonásos, kedves énekes és táncos bohósága, a „Csókon szerzett vőlegény.“ A darab sikerét Hinterauerné (Ábrai Irén) biztosította, aki a színésznő szerepét oly szakavatottsággal adta, hogy hivatásos színésznő sem különben. Kedves, lágy hangja is magával ragadta a közönséget. Hasonlóképpen oldották meg szerepüket a többiek is, Hinterauer Károly, Mató Gyula, Breihofer Frigyes. A női szerepek is igen jó kézben voltak. Matóné, Maksay Piroska, Pileczki Ila, Incze Irma és Gergely Jenőné biztos munkájukkal sokszor hozzájárultak a teljes sikerhez. Vulkán Bözsi, Láda Teri és a két Hinterauerné: Iby és Margit pompás táncukkal és tiszta énekükkel olyan hatást értettek el, hogy meg kellett ismételnök számaikat. Mindenki egy kedves est emlékeivel távozott a színházból. A Teréziánium pedig hálásan emlékezik meg, mert jó szívek előmozdítják, hogy az árvák nevelődhessenek és tanuljanak.

Babós és Társai vaskereskedése Regina Maria 21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrészraktár, vadásztöltények.

Gazdák figyelmébe!

Tegyen kísérletet

Lactil tejjel

melyből néhány csepp elegendő 1 liter tej megalvasztására. Kapható kisebb-nagyobb mennyiségben a főraktárban.

Dr. BIRÓ gyógyszerár,
Cluj—Kolozsvár.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

A lépfenéről.

(Válasz Veress Géza kérdésére, Rigmány.)

A lépfene — anthrax — a tudományos meghatározás szerint a háziállatoknak, főleg a kérődzőknek és lovaknak, heveny fertőző betegsége, melynek folyamán, általános vérfertőzés mellett, a lép heveny duzzanata szokott kifejlődni.

A betegséget okozó csírák — bacillusok — a talajban élnek (azért is nevezik *talajbetegségnek*) s rendszerint csak bizonyos vidékek talaja, leginkább a mocsaras, nedves helyek fertőzöttek, vagy — és ez nagyon gyakori eset — azok a helyek, ahol a lépfenében elhullott állatok hulláit nem semmisítik meg alaposan, akár elásás, akár elégetés után, hanem szabadon hagyják a kutyák, madarak prédájául. Az a földterület, a melyre az elhullott állatok vére, vagy egyéb váladéka kerül, megfertőződik s mert a bacillusok nagyon sokáig életképesek maradnak a bennük levő peték által, állandó fészkei maradnak a fertőzésnek. Az ott nőtt fű is fertőző lesz a rácsapódó földrészek által, amelyek a bacillusokat tartalmazzák. Természetes, hogy az eső tovább mossa s mind nagyobb terület fertőzteti. Terjeszti a ragályt a beteg állat bőre, bélsara, a vizelete s a kifolyó vére annak a rossz szokásnak révén, hogy a beteg állat hullát megvágják, vagy eret vágják rajta.

A váladékok, a vér a kiszáradás következtében a porral keverednek s a szél így könnyen tovább viszi s fertőzi a takarmányt, a vizet, ahová úgy is kerül, hogy a hullát a patak, folyó vizébe dobják, vagy kut közelében hagyják, ahova könnyen beszívárog a fertőző anyag. Ime: röviden összefoglalva, mennyi módja van a betegség terjedésének, nem is beszélve arról, hogy a beteg állattal foglalkozók ruhájukkal, lábbelijükkel is elburcolhatják, de meg a legyek, madarak is terjesztik, a kutyák meg husdarabokkal burcolják el.

A lépfene felismerése gyakorlatot igényel, az állatorvos dolga, de jó, ha a gazda is sejti, hogy mi baja lehet esetleg az állatjának, jó tudni, hogy a betegség rendszerint a súlyos, lázas betegség tüneteivel kezdődik, az állatok nem esznek, bágyadtak, tekintetük meredt, nyugtalanok, reszketnek, a légzés nehezített, zápóra, szarvasmarhánál gyakori a felhőződés s a hőmérséklet magas fokra (41—42°) emelkedik. A vizelet, — főleg hőkönál — véres, a bélsár vérrel kevert, a tej elapad. Néha a nyakon, a leányon, a szügyön, lapockán, vagy az állat hátsó részén vizenyős, eleinte fájdalmas kiemelkedés képződik, a nyakon fejlődő daganat a toroklájra szorítkozik (nyelvan-

thrax). Sertéseknél rendszerint a torokláj dagad meg.

Lefolyása különböző, de rendszerint gyors, néha 2—6 óra alatt halálra vezet, máskor 1—2 napig (ritkán tovább is) elhúzódik; gyógyulni nem igen szokott.

Gyógyítani gyógyszerrel nem sikerül, *gyógyító szérum* azonban kellő időben és mennyiségben alkalmazva csaknem mindig hatásos. Védekezni a fertőzött helyek kerülésével, a fertőzés meggátolásával és jó oltóanyaggal, kellő módon teljesített védőoltással lehet. A védőoltás 10—12 hónapig védi az állatot s aránylag olyan kis költséggel jár, hogy fertőzött vidéken nem szabad elmulasztani egy esztendőben sem. Nehány évi rendszeres oltással nagyon meglehetősen ritkítani a lépfene-esetek előfordulását.

Hajdu Ödön,
állatorvos.

Mezőgazdasági kamarák szervezése. A parlament nemrégiben szavazta meg a mezőgazdasági Kamarák szervezéséről szóló törvényjavaslatot. Ezek a szervezetek a gazdák körében körülbelül olyan szerepet fognak betölteni, mint a kereskedelmi és iparkamarák a kereskedők és iparosok körében. A törvény szerint kamarákat lehet föllátni vármegyénként vagy több vármegye részére egyet. A megyei Kamaráknak 17 választott és 11 hivatalból kirendelt tagja lesz.

Választói jogosultsággal bírnak a román állampolgárok, mezőgazdák, állattenyésztők és erdőbirtokosok, akik a sorozási törvénynek eleget tettek, polgári és politikai jogokkal bírnak és a következő feltételek valamelyikének megfelelnek:

a) mezőgazdák vagy állattenyésztők legalább 3 hektár kiterjedésű saját birtokon. (1 hektár = 10 ezer négyzetméter, kisebb mint két katasztrális hold),
b) bérlők, akik legalább 10 hektár kiterjedésű területen gazdálkodnak,
c) gyümölcsstermelők, szőlészek, méhészek, kertészek, mint birtokosok vagy bérlők legalább 1 hektár kiterjedésű területen,
d) erdőtulajdonosok legalább 5 hektár területen,

e) okleveles gazdák, erdészek, állatorvosok, kertészek, vincellérek, ispánok azon esetben is szavazati joggal bírnak, ha a fenti feltételek közül egyet sem teljesítenek, azonban legalább 1 év óta a megyében hivatásszerűen foglalkoznak,
f) gazdasági, állattenyésztési és erdészeti jellegű egyesületek, képviselőik útján szavaznak, akiknek annyi szavazatuk van, ahány tagja van az egyesületnek. Ezeket kívül megszervezheti az egyesület a szavazást azon tagjai ré-

szére, akik nem vehetnek részt a szavazásban. Ebből a célból az egyesületnek bármely tagja szavazhat másik tagnak adott meghatalmazás alapján. A meghatalmazást egyszerű aláírás útján adhatja, amely aláírást az egyesület elnöke igazol. Egy tag nem kaphat többet csak egy megbízatást úgy, hogy neki két szavazata legyen, egyik a sajátja, a másik a megbízóé. Olvasóink figyelmét felhívjuk ez ügyre. Annak idején vigyázzanak, hogy a szavazó listába belekerüljön a nevük!

PIAC.

Arad. Az aradi állatárakban eltolódások állottak be a legutóbbi hetekben. Mint örvendetes olcsóbbodást közöljük, hogy a báránhus kilóját a május 1-i 34—36 lejérel szemben 28—30 lejérel árusítják. Ezzel szemben olyan komplikációk állottak be a marha, borjú és sertésáraknál, amelyek mészárosaink tekintélyes részét a vágástól való tartózkodásra kényszerítették. Ugyanis a városi hatóságok a marhahus kilóját 28—30, a borjúét 36—38, a sertését 41 leire maximálták, míg élő sulyban a marhahus kilója 18—20, a borjúé 28—30, a sertésé pedig 38—40 lei. Ezért a szindikátus a maximális árak revideálását kérte a várostól, de mindeideig ohajtása nem teljesült.

Az építőipari szakma teljes pangása érezhető, részben az anyagárak változatlanságában is. Csupán a téglában mutatkozik változás, amennyiben az ma 1400—1500 lei közötti összegben kerül forgalomba. A téglának mai ára drágulást mutat.

Csikszeredai országos vásár. A pünkösdi állatvásár általában úgy felhajtás, mint forgalom tekintetében a rendes megszokott keretek között folyt le, sőt a múlt évi forgalommal szemben némi javulás is mutatkozott, bárha a regáltól vevő egyáltalán nem volt és vágó állatokat az erdélyi mészárosok sem vásároltak. A forgalom tehát csak gazdasági állatokra szorítkozott. Kötöttett összesen 339 vásár 540 drb. állatra. Árak: I. rendű gazdasági ökör párja 18—22.000, II. rendű gazdasági ökör párja 14—18.000, III. rendű gazdasági ökör párja 8—14.000. I. rendű tenyész tehének darabja 8—10.000, II. rendű tenyész tehének darabja 4—8000. I. rendű gazdasági lovak párja 22—26.000, II. rendű gazdasági lovak párja 16—22.000, III. rendű gazdasági lovak párja 8—16.000. Sertés felhajtás és forgalom igen csekély volt és majdnem kizárólag csak malacok adtak el darabonként 400—500 lei érért. A kirakó-vásár nagyobb kirakódás és kínálat mellett kevés forgalommal indult.

Dicsőszentmárton. Gabona: 20 literes véka buza 180—200, kukorica 82—85, zab 70, árpa 70—75 L. **Sertés:**

Tartanivaló 3—6 hónapos 1000—1500, 1—12 hónapos 1500—3000, hizott süldő élősúly kg-ja 28, hizott öreg 34, olvasztani való szalonna 70, zsir 80, sózott szalonna 70 Lei. — *Szarvas-marhák*: Jármos ökör párja 18—25000, jó fejős tehén drb-ja 5—10.000, vágni való tehén élősúly kg-ja 18, szopós borju drb-ja 700—1000, jüh darabja 300—500, bárány 120—260 L. *Tejtermékek*: Tehéntej 5, bivalytej 7, teavaj 100, tehénturó 32, júhsajt 32, júhvaj 80 L. *Baromfi*: Sovány liba drb. 90—120, kövér liba 200—260, tyuk 35—70, csirke párja 30—80, sovány ruca drb. 60—70, kövér ruca 100—130, pulyka 160 L.

Marosvásárhely. Buza 240—250, tengeri 80—85, árpa 120—130, zab 70—75, burgonya 28—35, paszuly 110—125 lei vékánként. Tehéntej 5—7 lei literenként. Teavaj 120 lei kg.-ként. Sajt 35—40, méz 40—45 kg.-ként. Választott malac 200—300 lei. Hizott sertés élősúlyban 26—30 lei kg.-ként. Szék széna 800—1200.

AGYVOSGYÉRESEI

AGYVAGIPAR

R.T.

Ajánja elsőrangu, földgázzal égetett, hornyolt és hódfarku tetőcserepét, normál és németmértű fal- és kúttéglaíját valamint elsődrendű különböző méretekben készült alapcsöveit.

Dég és iroda Turda-Turda. Tel. sz.: 107.

Ha finom cukorkát akar,
kérjen
MELISSÁT!
Cluj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

IPARI ROVAT

A külföldi szakmunkások engedélye. A munkaügyi miniszter, a belügyi- és ipari miniszterekkel egyetértően elhatározta, hogy júniusban ellenőrzés alá veszi a külföldi szakmunkások tartózkodási engedélyét. Chirculescu miniszternek az a terve, hogy a tartózkodási engedélyek ügyét országszerte egységesen rendezi. A már kiadott tartózkodási engedélyeket meghosszabbítják, azután pedig félévi tartózkodási engedélyt kapnak azok a külföldi szakmunkások, akikre az ország iparának nélkülözhetetlen szükség van.

Ipari szakkönyvek. Olvasóink figyelmébe ajánljuk az alábbi praktikus ipari könyveket:

Prohászka: Vasipari szerszámok	120.—
Hoszpodár: A telefon	— — 30.—
Barna: Eszterga, iuró és marószerszámok	— — — — 60.—
Barna: Vas és fémipar	— — — — 160.—
Németh: Az ács	— — — — 100.—
Knapp: Fémszinezés	— — — — 120.—
Kiss: Egyenáramu motor	— — — — 60.—
Németh: Kis földszintes házak építése	— — — — 60.—
Balogh: Osztófej	— — — — 60.—
Benedek: Logarléc	— — — — 50.—
Betegh: Trigonometria	— — — — 60.—
Mihályi: Az autó	— — — — 200.—
" : Az autójavítás	— — — — 80.—
Raffay: Faipari szerkezettan	— — — — 160.—
Barna: Készítülés, furás és marás	80.—
Némethy: Kőműves mesterség	600.—

Fenti könyvek kaphatók a Minerva könyvkereskedésében Kolozsvár, Strada Regina Maria 1.

A kereskedők külföldi tartozásainak ügyében kiküldött bizottság Barbu Demetrescu elnökletével ülést tartott a bukaresti kereskedelmi és iparkamarában. Az elnök, aki a napokban érkezett vissza Rómából, részletesen beszámolt a háboru előtti olaszországi tartozások rendezési módjáról.

A tanácskozás során a bizottság elhatározta, hogy a francia és belga, valamint a csehszlovákiai hitelezőkkel újólag megkezdí a tárgyalásokat. Különösen a csehszlovákiai hitelezőkkel való megegyezés a fontos, mert itt a háboru után keletkezett adósságokról van szó, amelyekre vonatkozólag a csehek megtagadták eddig a békés megegyezést. A bizottság reméli, hogy az új tárgyalások során a cseh hitelezők engedményekre lesznek hajlandók.

A francia és belga tartozások ügyében Wexler József és Mircea, a romá-

niai kereskedők képviselői a legrovidebb időn belül megkezdik a tárgyalásokat a francia hitelezők képviselőjével. Ez a két romániai kiküldött fog tárgyalni Brüsszelben is a belga hitelezők képviselőjével.

A bizottság elhatározta, hogy előterjesztést tesz az igazságügyminiszternek a külföldi tartozások megfizetésére jelenleg érvényben levő moratórium — mely június 15 én jár le — újabb háromhónapos meghosszabbítására. A bizottság arra is fogja kérni az igazságügyi, valamint az ipar- és kereskedelemügyi minisztert, hogy amennyiben szeptember 15-ikén, az új moratórium lejáratakor a parlament szünetelne, úgy a minisztertanács nyerjen felhatalmazást újabb három hónapi moratórium engedélyezésére és alkalmazására.

Az iparügyi kihágások elbírálása ezentul az államrendőrség hatáskörébe tartozik. Az iparügyi kihágások elbírálásánál eddig teljesen zavaros volt az illetékesség. Beavatkozott ebbe minden hatóság: iparhatóság, rendőrség, városi főorvosi hivatal stb. A kereskedelmi minisztérium most értesítette a hatóságokat, hogy jövőben az ipari és kereskedelmi kihágások elbírálására egyedül az államrendőrség illetékes.

Felszentelték Magyarország legmodernebb bányáját. Felszentelték Magyarország legmodernebb bányaművét, a pécsi Szent István-aknát. Az aknában négyszáz méter mélységben mozgonyok járnak, a modern liftek 559 mázsa terhet képesek felhozni. Az aknáház melletti központi fűtéssel ellátott orvosi rendelő van, valamint munkásfürdő, amelyben egyszerre 1500 munkás fürödhet. Minden munkásnak kétszobás lakása van.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. május 31.

1 dollár	=	211—213	lez
1 font sterling	=	1028—1039	"
1 svájci frank	=	41—41.10	"
1 francia frank	=	11.70—11.85	"
1 lira	=	8.50—8.60	"
1 aranyárka	=	51	"
1 cseh korona	=	6.28—6.32	"
1 dinár	=	3.40	"
1 osztrák shiling	=	29.70—29.90	"
330—334 magy. k.	=	1	"

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett eddig kiadóhivatalunkban.

Vásároljon a **PARISIEN**-áruházban Cluj-Kolozsvár

Regate Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szereshet be.

MULATTATÓ

Tavaszi dal.

Itt a tavasz, itt az élet!
Ébred már a nagy természet:
Madárka zeng, virág fakad...
Uj élet van az ég alatt!

Enyhe szellő susogva jár,
Csapong, röpök a napsugár,
Vigan csobog csermely, patak...
Uj élet van az ég alatt!

Vidám, boldog, örül minden...
Legyen áldott a jó Isten,
Hogy minket oly nagyon szeret:
Ad uj tavaszt, uj életet!

PÉTER GÁBOR.

Tapasztalatok egy fájós fog körül.

Harmadik közlemény.

Laci fogának nem használ a szegfűszeg, fogorvoshoz viszik, aki a beteg fogat nem húzza ki, hanem gyógykezelésbe veszi. Az orvos a szülőknek megmagyarázza a fogak jelentőségét.

Az orvos azon kevesek közé tartozott, akik a gyermekekkel szépen tudtak bánni. Ennek sokszor vette hasznát. A gyermekeket szerette és ismerte azoknak lelki világát. Jól tudta, hogy még a legrosszabb és legmakacsabb gyermek is megjavítható és szelidségre nevelhető, ha van türelem hozzá. Laci nem tartozott a rossz gyermekek közé. Félrelmének egyedüli oka azon megfontolatlan beszélgetés volt, amit a szülők otthon folytattak gyermekük körül. Ha történetesen Julis asszony emlegeti föl a vért, a véres tálat, a fájdalmat, talán Lacinak eszébe sem jutott volna a félelem. Így azonban ezt a félelmet az orvosnak kellett kiküszöbölnie fejéből. A türelem és szép szó azonban megtették hatásukat. Laci beült a fogorvos székbe. Így aztán az orvos meg tudta vizsgálni a beteg fogat. A fájós fog az alsó állkapocsban a középvonaltól jobbra a hatodik. — No fiacskám! — szólalt meg az orvos. — ezt a fogat nem szabad kihúzni! Ebből még jó fogad lesz, ami nem fog fájni! — A félelmesre Laci kezdett megbánni az orvossal. A jó viszonyt megérezte, és megpróbált meggyőzni az orvost, mert azt megindította, a fog gyógyítá-

sához fogott. Elkezdte az odvas fogat fúrni. Laci hőiesen állta a műveletet, de egy idő után nagyot nyíllalt fogába, mire felordított. Az orvos ekkor valami orvosságot tett a kifúrt fogba s így szólott:

— Meglásd Laci, hogy többet nem fog már fájni! Mára készen is vagyunk, holnapután azonban ismét el kell jönnöd s akkor folytatom a gyógyítást. Jó fiu voltál s ezért meg is jutalmazlak!

A jutalom 3 drb. selyempapírba csomagolt cukorka volt, amit az orvos minden alkalomra kilátásba helyezett és megemléltette, hogyha jól viseli magát, a végén egy egész skatulyával fog adni.

Tamás gazda valamit mondani akart. Észre is vette ezt az orvos.

— Most már hallották gazduramék, hogy holnapután újból el kell hozni hozzám a gyermeket, mert a kezelést folytatni kell s amikor a rossz résztől jól kitisztítjuk a fogat, be fogjuk tömni.

— Legjobb lenne, ha orvos ur kihuzná, — szólalt meg Tamás gazda — hiszen *ugyis nő helyébe másik!*

— Nincs igaza gazduram! E helyébe ugyan sohasem nő másik! Mert ez az a fog már, amelyik állandó, olyan, minő a mi számban van!

— Hát ejszen, még fiatal a gyermek, nőhet helyébe másik.

— Nem arra megy az! Gazduram úgy látom, nem sokat nézegette fiának száját kisebb korában, mert akkor tudhatná, hogy ez már nem tejfog!

— Van fogalmuk arról — folytatá az orvos, — hogy *egy gyermeknek hány foga van?*

— Ugy látom, nem igen vették maguknak azt a fáradságot, hogy csak egyszer is megolvasták volna, vajjon hány fog is van a gyermek szájában?

— A felnőttek 32 van, azt biztosan tudom, — mondá Tamás gazda meggyőző hangon.

— Igaz! De mennyi van egy 5 éves gyermeknek? Mennyi egy 4 évesnek? Mennyi egy 8 évesnek?

— Ezt már igazán nem tudjuk!

— Pedig igen egyszerű! A gonás szülők még ilyeneket is tudnak. Megmondom, hogy maguk is megtanulják. Egy 4 vagy 5 éves gyermeknek ugyanennyi van, mint egy 3 évesnek. Összesen 20 és pedig 10 felül, 10 alul. Ezek az u. n. *tejfogok*, vagy másképpen *hullófogok*, mert idővel kihullanak és helyökbe tényleg másik nő. — Egy 8 éves gyermeknek pedig 24 foga van, amelyből már 4 állandó, vagy más szóval *maradandó* fog. A Lacinál is az egyik állandó fog beteg s épen azért nem szabad kihuzni, mert nem nő helyette másik.

— Megmagyarázom jobban — folytatá az orvos. — Nyisd ki a szádat Laci, hadd mutassam meg apádnak s anyád-

nak a fogaidat. No nézzenek csak idel! Akár a felső, akár az alsó fogsori veszsűk számba, mit látunk? Azt ugyebár, hogy a felső fogsorban 12 fog van, de az alsóban is ennyi, vagyis összesen 24, ami annyit jelent, hogy a Lacinak van már 4 maradandó foga. *Ezen maradandó fogak bármelykét kihuzni lelkiismeretlenség és könnyelműség volna, mert a gyermeket oly fogtól fosztanók meg, amire a táplálkozás szempontjából egész életében szüksége lesz. Ez a fog ugyanis zápfog. Értik e most?*

— Egészen jól. De én mindig úgy tudtam, hogy amíg az elülső fogak ki nem esnek és helyükbe másik nem nő, addig minden fog a szájban tejfog.

— Ebben a téves hitben nagyon sok társuk van! Pedig, *minden szülőnek tudnia kellene, hogy akár a felső, akár az alsó fogsorban a középvonaltól számítva jobbra, avagy balra a hatodik fog az első állandó fog.* Akkor bizonyára kevés szülő követné el azt a hanyagságot, hogy gyermekének ezt a fogat pusztulni engedje azon hitben, hogy „ugyis nő helyébe másik.” Lássá Tamás gazda, milyen bölcs a természet! Legelső sorban gondoskodik rágófogokról és csak azután hullattatja el az elülső fogakat és ad helyébe másokat. Más szóval: *Mielőtt még a tejfogak kihullanának, ugy az alsó, mint a felső fogsorban jobbról és balról kinő egy-egy, összesen tehát 4 maradandó zápfog, amelyet gyakran kellene a szülőknek figyelemmel kísérni, hogy vajjon nem indultak-e romlásnak és ha igen, kellő időben kellene a fogorvost felkeresni és megjavíttatni, vagyis kitömetni.* Most megérthetik azt is, hogy nem minden állandó fognak felel meg egy egy tejfog.

Az orvos látván, hogy érdeklődéssel hallgatják szavait, tovább folytatta:

— Igen sok szülő követi el tisztán *tudatlanságból* azt a vétkes könnyelműséget, hogy gyermekének egyik, vagy másik állandó fogát kihuzatja és nem egy esetben előfordult az is, hogy a szülők csak akkor jöttek rá helytelen cselekedetükre, amikor már gyermeküknek első maradandó zápfogait mind kihuzatták. — Ilyeneknek ma már nem szabad előfordulni! Nem vétek és nem bűn-e a gyermekeket megfosztani a rágásnál fejtétlenül szükséges fogaitól?

Julis asszony arca felderült. Ugy érezte, hogy az övé az érdem a Laci fogának megmentése körül, mert ő ellene volt a fog kihuzásának.

— Sőt azt is minden szülőnek tudnia kellene, hogy a tejfogakat sem szabad minden indok nélkül kihuzni, vagy kihuzatni, mert a kis gyermeknek épenugy szüksége van a táplálkozás-

nál fogaira, mint nekünk felnőtteknek. *A tejfogak kihuzását csak abban az esetben szabad végrehajtani, ha már nagyon lógnak, vagy romlás folytán igen fájnak és megjavításuknak a gyermek ellenszegül.*

— Lássá, lássa — tört ki a szó Julis asszonyból — még az orvos ur is nekem ad igazat! Nem szabad kihuzatni minden fogat!

— Ejnye ne tanitgass annyit — felelt vissza Tamás gazda, — te sem tudsz semmivel sem többet, mint én, csak most lettél olyan okos, amióta az orvos ur felvilágosított bennünket.

— Nem akarok fél munkát végezni és azért még egyet-mást elmondok s ha jól idefigyelnek, meg is tanulhatják s másoknak is tanácsal szolgálhatnak. Jegyezzék meg jól, hogy az *első állandó zápfogak nagy általánosságban a hatodik életévben nőnek ki és pedig először az alsó állkapocsban jelennek meg, utána a felsőben. Ezen állandó zápfogak kinövése után a következő évben kihullanak a nagy metsző (elülső) fogak, a 8-ik évben a kis metszők (az alsók előbb), a 9-ik évtől kihullanak és helyökbe megjelennek az új első kis őrlőfogak (rendesen előbb a felsők), a 10-ik évben a második kis őrlőfogak, végül körülbelül a 11-ik évben kihullanak a szemfogak, hogy ujaknak adjanak helyet. Mi következik az elmondottakból tehát? Az, hogy körülbelül a 11. életévben a gyermek százában már nem található tejfog, mert azok mind kihullottak és helyökbe új nőtt. De feltűnhetik az is, hogy a szemfogak esnek ki utóljára, aminek magyarázata az, hogy a szemfogak a kis gyermekkorban a második év vége felé bujnak elő, tehát élettartamuk is hosszabb, mint pl. a metszőfogaknak, amelyek legelőször jelennek meg. A 12-ik évben kinőnek a második állandó zápfogak és végül a 18. életévtől a 25-ikig (vagy esetleg még később) az u. n. bölcsességfogak. Azonban ne gondolják azt, hogy a különböző fogak minden egyes gyermeknél pontosan ugyanazon évben jönnek elő, mint ahogy azt felsoroltam, mert a fogaknak megjelenési ideje sok körülménytől függ, így befolyással van a táplálkozás, az egészségi állapot, a fajjelleg stb. és így megtörténik, hogy valamivel előbb, vagy esetleg jóval később jelenik meg egy-egy fog.*

Mialatt az orvos mindezeket elmondotta, a várószobába néhány beteg gyűlt egybe. Az orvos újból lelkére kötötte a szülőknek, hogy 2 nap múlva hozzák el ismét Lacit a további kezelés végett s akkor — ha lesz ideje reá — még egyet-mást el fog mondani a fogápolásról is.

Dr. Gergely Endre.

(Befejező rész következik).

Az ajándékréce.

Kerek Tóth Sándor akkor ígérte az ajándékot az állatorvos urnak, mikor a piros-tarka bikaborjuval a vásárhelyi kiállításon első díjat nyert. Kerek Tóth szép marhákat tartott, hogy a Nyárádméntén szebbeket senki, de hogy annyi gyönyörű marha között éppen az övé kapja az első díjat, azt mégis csak az állatorvos urnak köszönhette. Hát még a szép pecsétes írás, meg az a sok parolázás, vállveregetés, amiben Tóth uramnak része volt, — még a főispán ur is parolázott vele, — no megérdemli az orvos ur az ajándékot. Ki is mondta nyilván:

— Az orvos urat pedig olyan ajándékkal tiszteltem meg, amilyet nem sokat kaphatott. Tudja, a feleségemnek olyan récéi vannak, mint a hájfalat!

Ebből érthetett az orvos ur, ha akart s értett is, mert ritka volt az olyan találkozás, hogy a Kerek Tóthné asszonyom rucái után ne érdeklődött volna. Tóth uram azonban nem sietett az ajándékkal, lehet, hogy bánta is már a könnyelműségét, mert egy kicsit fősvényecske volt, de az asszonynál is nehéz helyen volt a réce, nagyobb dolgot Tóth uram sem cselekedhetett volna, minthogy az asszony récéiből ígért ajándékot megadja. Még ha döglenének, lehetne valahogy, de olyan egészségesek, mint a makk. Az asszonynak meg sem merte mondani, sőt már a közmondásba kezdett kapaszkodni, hogy „igérd meg, ne add meg, úgy nem károsodol meg”. Hiszen szép a közmondás, meg igaz is, Tóth uram is megnyugodna benne, csak ne volna күszöbön az új kiállítás s ne volna megint olyan drága-szép három tinója. El nem maradhat, mert szegény volna, ha a díjtól elesnék, csufság volna, mégis jobb lesz úgy, hogy ha ígérte, adja is meg. Hej pedig azokat a szép sárgahajú récéket jobban sajnálta, mint a tulajdon husát. Hát még az asszony?!... Nehéz lesz azzal megértetni; nem adna az egy récét száz orvosért se.

— No-no! de ha meg kell lenni?! Még ma megmondom az asszonynak.

Ezt Tóth uram a mezőn határozta el, de az asszonyt morcos kedvében kapta s nem merte szóbahozni a dolgot.

— Reggel csak lesz valahogy — biztatta magát lefekvéskor, sokáig nem aludt el, folyton az járt az eszében, hogy az állatorvos ur az utolsó találkozásuknál már csak az ujjabegyét adta oda parolára, mintha rühessel volna dolga... hát meg kell lenni no; reggel kell történni valaminek!

Nó történt is! Lett olyan kaláka a Kerek Tóth Sándor háza táján, amilyenre a legvénebb szomszédok sem emlékeznek. Szolga, szolgáló a hetedik szomszédba futott, Tóth uram olyan

képpel ugrott ki az ágyból, mint a molnár árvíz idején. Az asszony rekedtre ordította magát s csak süttögnya nyögte:

— Meg!... meg!... mind a három! Az én gyönyörű három hízott rucám!

— Csak nem döglött meg?!... jé, dezett Tóth uram.

— Nézd meg a szemekkel, ha nem hiszed!

Tóth uram lassan öltözött s fontolgatott, latolgatott magában. Mikor elkészült s az asszony is csendesedett egy kicsit, érdeklődni kezdett alattomosan:

— Te asszony, mit értek volna azok a récék?...

— Aranyat Sándor, aranyat.

— De mégis, mai pénzben mennyit?

— Háromszáz lejt bizonyosan meg s még ráadásul ebből akartam Sándorkómnak csizmát venni. No Sándorkómi is várhatod a keményszáru csizmát.

— Hát asszony, ne mond, hogy rossz urad vagyok s a gyermek se mondhasa, hogy nincs gondos apa! megadom a háromszáz lejt, csak tépd meg a rucákat ügyesen s ródd be a fejét is mindeniknek, mintha élve vágta volna el.

Az asszony nem tudta hová legyőz a bámulattól.

— Tudod, a városba készülők, az orvos urnak rég ígértem egy kis ajándékot, hát ne mondja, hogy nem adom a szót. Így az éhes kecske is lakik s a káposzta is megmarad. Milyen a Tóth uram a szekeret elrendezte, rucák is megvedlettek; csak úgy elgadt rajtuk a kövérség, nem mondt volna meg azokról senki, hogy mitől ölték, nem hápogtak.

Az orvos ur nem volt otthon, de naccsága annál szivesebben fogadta Tóth uramat, szilvóriummal s pogácsával kínálta. Köszönte az ajándékot, sokalita is, mert egyszerre három rucát koppasztva!

— Még ha élne legalább kettő, hárthatná az ember...

Hát nagy sziveséget tett az orvos ur is, s ha már ad az ember, hát adjon — hunyorgatott Tóth uram — éppen hogy az asszony a tollat sáználja... a naccságának úgy sincs győmeke, nem kell a tollu párnának, nekünk pedig...

Itt megakadt Tóth uram, mint a legy a keskeny uton...

— Értem bácsi, értem: sok a lejt gyermek, hány is van tulajdonképpen?...

— Hát... iszen hát... teszem nem is annyira a tollu, minthogy a feleségem erősti gondosasszony, az hogy városon a vizet is pénzért adja s hogy a naccsága se piszkolja a...

finom kezét... hát... még vagyegy
rossz szolgáló ki is hasíthatná a drága
pezés kövér bőrt...

A naccsága megértette a nagy jó
szándékot s ígerte Tóth uramnak, hogy
az ura még meghálálja... Aztán Tóth
uram illendően kezét csókolt s indult,
hogy sürgős dolgait igazítsa. A kapu
látta megtörölte a homlokát az inge
ujjával:

— Nem gondoltam, hogy ilyen ne-
hez legyen a hazugság!...

Déli felé az orvos ural is találkozott,
adhatott már az ajándékról, mert há-
romszor is parolát adott s olyan szí-
vesen hívta Tóth uramat ebédre, hogy
szívesen visszautasítani se lehetett. Szeren-
csére a kis piacról odaérkezett a kofa-
pacsénye szag s erre Tóth uram is ki-
látta a rezet:

— Aj kedves orvos ur, be bolond
s az ember, hogy torkig eszi magát,
ha éhes, mint éppen én is ebben a
állanatban; vala két font hus, amit
megevém, még a harisnya szíjjamat is
meg kelle eresztenem...

— Még csak a kéne, hogy én is
egyem belőle! — sunyított mikor odébb
látott. Erről aztán észébe jutott, hogy
még ma semmit sem evett. Otthon a
nagy csete-patében észébe se jutott,
de most már az ő gyomra is de-
letrangoz. Enni kéne, de hol? Ven-
deglőbe menjen? Az orvos ur is oda
ébredhet, ebéd előtt pohár sör... szo-
kása! Hm, a hazugot hamarabb utol-
dítok, mint a sánta kutyát. Szerencsére
van ismerőse: Harcsás Péter sokszor
hívta eddig is, — hivatalszolgá a vá-
rosnál, rokonság is — no most hivat-
al is elmegy.

Harcsásék csakugyan szívesen fo-
gadják, az ebéd is kitűnő volt. Sáfrá-
nyos leves, palacsinta s végül récehus.
De milyen pompásan pirosra sült ro-
pogós récehus, ránézni is gusztus. Tóth
uramnak kétszeresen ízlett, mert el-
gondolta, hogy most az orvos ur is
récehust eszik, de milyen récehust? I...
Csakugy befelé kacagott a dolgon.
Aztán kicélezott még egy ropogósra
szült cubákot s jóízűen látott hozzá.

— Hát csak jól éltek ecsém városan,
mert teszem fel, ilyen finom récehust
nem telenben sem ettem — dicsérte az
szívesen főztjét. A menyecske szerény-
kedett:

— Mi biza csak szegényesen élde-
nk Sándor bácsi, de ma különös
szerencsénk volt. Tetszik tudni, egy
házhhoz járok takarítani mindennap;
mágon finom népek, a naccsága olyan,
mint a falat kenyér.

— Ma is, hogy faluról egyszerre három
ajándékot kaptam, egyet nekem
adott...

— Récét?... neked?... ki te?!...

— Az állatorvosné naccsága...
Harcék Tóth úgy kezdett a levegő

után kapkodni, mint a vízbefuló, a színe
is elváltozott; a háziak azt hiték, csont
akadt a torkán, a menyecske a hátát
dörzsölte, Harcsás pedig vagy három-
szor jól nyakszirten lóditotta, erre ma-
gához tért, de meg is haragudhatott,
mert többet egy dicsérő szót sem ej-
teit ki, a bort is mérgesen nyelte le s
szinte köszönés nélkül fordult ki az
ajtón. *Donáth László.*

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Uj nyereiménpályázataink.

Viszonozni akarva azt a példátlan
lelkesedést, mellyel magyar testvé-
reink kis lapunk érdekeit felkarol-
ják, egyszerre két újabb nyereimé-
npályázatot hirdetünk, mindkettőt az
5000-edik uj előfizető beérkezésé-
nek idejére.

**I. A 4001-től 5000-ig beérkező uj
előfizetők nevét bejelentőjük nevé-
vel együtt ép' ugy urnába tesszük,
mint a megelőző sorsolásnál. Ki-
sorsolunk 1 cédulát, a rajta levő
bejelentő kap 1000 L-t, a bejelen-
tett uj előfizető pedig 500 L-t.**

**II. Ugyancsak az 5000-edik uj elő-
előfizető beérkezése alkalmával ur-
nába tesszük összes régi és uj elő-
fizetőink nevét, akiknek semmi há-
rálékuk nincs s előfizetésük 1925.
december 31-ig rendben van. Ki-
sorsolunk egy cédulát, s a rajta levő
előfizető kap 1000 L-t.**

A Magyar Nép szerkesztősége és kiadóhivatala.

K. J. Szapárfalva, P. J. Medgyes, özv. F.
J-né Székelyszáldobos, G. F. Lupény. M. S.
Csengerbagos, R. I. Székelypálfalva, B. V.
Várviz, K. D. Répátförás, Sz. L. Pankota, K.
B. Szigetfalva, B. E. Erdőd, B. G. Marosludas,
M. Gy. Belényesujlak, K. I. Zetelaka, Dr. Dr.
B. Marosvásárhely, K. G. Nagybár, Cs. P.
2007 Blecker P. I. Canton O. Amerika, Sp.
kereskedő Gálospetri, M. A. Petrozsény, Sz.
J. Tóvis, F. A-né Kolozsvár, H. K. F. Magyar-
kecel, R. A. Berekszó, P. J. Tatrang, M. J.
Istensegits, Sz. J. Kisszecsény, H. J. Szilágy-
somlyó, özv. K. J-né Torda, P. J. Kraszna-
cégény, B. M. M. Gyergyóremete, M. D. és
F. M. Szentábrahám, N. L. Székelyhid, S. J.
Göcs, K. A. SepsiKőröspatak, id. B. J. Barót,
M. I. Nagyvárad, id. D. J. Görgényüvegcsúr,
Sz. S: Éradony, P. T. Küküllődombó, D. D.
Szederjes, U. B. Érkeserü, G. R. Nagybánya,
Cs. Gy. Gyulafehérvár, M. J. Kerelöszentpál,
ifj. K. K. Örvénd, P. P. Csikszentmiklós, özv.
N. S-né Érszakácsi, B. B. Mezőujlak, S. B.
Küküllökeményfalva, R. R. Bél, Cs. P. Csik-
somlyó.

Ittfelsoroltak az uj előfizetőkért, lelkes és
önzettel támogatásukért fogadják mély tiszte-
lelünket, hálaikat és köszönetünket, bizalom-
mal kérjük és várjuk további eredményes
támogatásukat.

P. F. Vulkán. Hálás köszönet, naptár el-
ment, felülírtetés 22-ik számban nyugtázva,
a versek gondolnati szépek, de a formában

még kívánnivalók vannak, őszinte üdvözet.
G. F. Lupény. 1925. dec. 31-ig fizetendő 107
L., szindarab a nyilvántartásból törülve. Öntől
semmi kártérítést sem kérünk, üdvözet. R.
J. Székelypálfalva. 1925. II. 1-től XII. 31-ig
fizetendő 90 L., I. A-nak ugyanaddig 60 L.,
I. B. cime javitva, üdvözet és köszönet. I. S.
Székelyudvarhely. Forduljon a Magyar Párt
Cluj—Kolozsvár, Monostori-ut 18. cimen Han-
tos Gyula igazgató-tanár urhoz, üdvözet. S.
Gy. Csomakörös. A küldött 100 L-el rendben
1926. IV. 1-ig, üdvözet. R. J-né Élesd. Hálás
köszönet, az irások kedvesek, az akarat s a
gondolat bennük dicséretes, a gyakorlat meg-
hozza majd a közölhetőség mértékét is, üd-
vözet. M. J-né Gyulafehérvár. A zsurlóteát
az illető betegnek naponta háromszor kell
meginnia, mindenkor egy teás csészével, amely-
ben 5 gr-nyi szárított zsurlófüvet vesz az em-
ber. Ezt a füvet nem leforrázni, hanem meg-
főzni kell. N. J. Koronka. Hálás köszönet,
1925. XII. 31-ig kell 60—60 L., üdvözet. F. L.
Deményháza. 1925-re összesen 100 L., üd-
vözet. P. P. Csicsókeresztur. Polituros, fé-
nyezett butordarabot, órát finomabb olajjal
szoktuk felírissíteni, bekenni és eldörzsölni.
Matt butort: terpentin vagy benzinenben (me-
legen) feloldunk sárga viaszot, az így nyert
péppel bekenjük a butort és azután száraz,
puha ronggyal bedörzsöljük. Festéket minden
egyedestékkereskedő a vevőjének készsége-
sen és megfelelően elkészíti, forduljon min-
den alkalommal hozzá, mert ehhez szakérte-
lem kell. — A körülbelül egy hetes sajtót
meghámozzák, a sajtót megreszelik vagy pl.
húsórlón megörlik. A megörölt sajtót fabödö-
nőbe, „kártyák“-ba, „deberké“-be gyurják
két ököllel, jó keményen. A deberke oldalát
előzetesen jól bekenik túróval, mivel ellen-
kező esetben attól elválk és megcsipősödik.
A begyurt túrot felül aprósóval jól behintik
vagy pedig meleg zsirral leöntik, hogy a levegő-
től elzárják és a penészesedéstől megóvják.
B. A. Gyergyóújfalu. A szarvasorjút nem
lett volna szabad magánál tartani, mert azt
a vadászati törvény tiltja. Valószínűleg ezen
alapszik a járásbíróóság ítélete is. A szabadon-
bocsátást végre kell hajtani, lehetőleg a be-
fogás helyén és lehetőleg hatósági tanu jelen-
létében. A terület bérlővel szemben, annak
levele alapján, kártérítési igényt tarthat kbl.
olyan összeg erejéig, amennyibe egy marha
tartása is került volna. A szarvas szabadon-
bocsátásáért a vadászterület bérlőjével szem-
ben fedi Önt a bíróság határozata. A felleb-
bezésnél valószínűleg felmentik az enyhítő
körülmények alapján: 1. a vélt humanus cse-
lekedet; 2. a rögtöni hatósági bejelentés; 3.
a területbérlőnek tett rögtöni bejelentése alap-
ján; 4. hogy sem a csendőrség sem a bérlő
nem utasította Önt a később megerősödött
borju szabadonbocsátására, jöllehet nekik
ismerni kellene a törvény fennt említett ren-
delkezését. K. F. Magyargyerőmonostor. Be
nem épített belsősége nem sajtóvalható ki, ha
megtörtént fellebbezés kell a megyei agrár-
bizottsághoz, ha ott sem kap igazat az agrár-
komitéhez Bukarest. Bővebb felvilágosítást
adhat az Erdélyi Gazd. Egyletnél dr. Török
Bálint titkár (Kolozsvár, Attila-u. 10). N. M.
zsiros Magyarvista. Gyapjukivétel Csehszlo-
vákiába szabad, vámtétele 35 L-től kezdődik,
minőség szerint feljebb. Posztógyárak: Brassó,
Nagydisznód (Szeben m.), Szatmár, Prázmár
(Brassó m.), Medgyes, Sepsiszentgyörgy, Se-
gesvár, Orlát (Szeben m.) és Temesvár. S.
J. Szalárd. A cséplőgépj után is ugy róják ki
az adót, mint minden egyes kereset után,
melyet az adókiadó-bizottságok állapítanak
meg a bevallott kereset után. Több esetben
előfordult, hogy ilyenkor kevesebbet vallanak
be, mint a tényleges kereset, mely eljárás a
bizottság munkáját és elbírálását megnehe-
zíti. Ennek folyamánya pedig az, hogy a bi-
zottság sem kezeli az adózók ügyét úgy, mint
annakidején a békében volt. Ügyében legtisz-
tább helyzetet úgy teremthet, ha kimutat-

hatólag esetleg könyvekkel, tanukkal igazolja, hogy mennyi jövedelme volt. Felelősségnél is ez a bevált módszer, meggyőzni igazáról az illetékeseket. Ne gondolja, hogy csak Ön van ilyen igazságtalan adóval terhelve, de sajnos, ez a háború áldatlan következménye.

Id. A. Gy. Szőkefalva. Válaszunk lényegében ugyanaz mint az előbbi. Minden egyes adózó évi keresetének kulcsa van, melyet százalék szerint állapítanak meg. Hol nagyobb a kereset ott magasabb a százalék, hol kisebb, ott alacsonyabb százalék a kivetett adó. Ezeket az adókető bizottságok minősítés szerint osztályozzák. Az 1% forgalmi adót a készpénz bevétele után, minden levonás nélküli teljes összeg után tartozik mindenki fizetni. Ezt állítólag a közeljövőben elfogják törölni, de hogy mikor, azt még nem tudjuk. **M. M. Margitta.** Levele nincs irattáron, tehát vagy valóban nem érkezett meg, vagy kinn van szakértői elválasztás alatt, üdvözet. **K. Gy. Jobbágytelke.** Hadifogoly-ügyben apróhirdetését díjtalanul közöljük, küldje be minél előbb, üdvözet és köszönet meleg soraiért. **Beérkezett és nyugtázní kért pénzek:** J. M. és ifj. P. J. Magyarpalatka 457, B. C. Szentlélek 765, Sch. V. Vulkán 1200, N. E. Igazfalva 2050, K. M. Csikszentdomokos 400, dr. N. Gy. Alsósófalva 306, Gy. J. Tekerópaták 300, (rendben 1926. III. 1-ig), dr. I. I. Irinyi 190 (rendben 1925. XII. 31-ig), K. L. Brassó 666, T. L. Csikszentmihály—Csatóság 1500, M. J. Kerelőszentpál 1470, Sz. J. Csikszentmihály, 810, Z. S. Homoródszentmárton 402, K. A. Csernátfalu, 720 Lelei.

Ingyen kapja meg ideai naptárunkat, ha két új előfizetőt szerez!

Apróhirdetések.

A Magyar Nép kiadóhivatalánál előfizetőink által kedvezményesen vásárolható könyvek (a könyv címe után az első szám a könyv bolti ára, a második az előfizetői ár, ha kiadóhivatalunkban veszik meg a könyvet, a harmadik, ha ajánlva, a negyedik, ha utánvétellel küldjük meg):

Vőfélykönyv, Históriai könyv, Szavalókönyv, Földmérés kis könyve, Bokréta Jókai műveiből 15—10—14—15; Erdélyi Magyar Naptár 20—11—14—15; Betyár kendője 25—20—24—25; dr. Gyárfás Elemér: Bethlen Miklós kancellár 80—60—64—65; dr. Kristóf György: Jókai Mór élete 50—40—44—45; dr. György Lajos: Pásztortűz Almanach 150—100—104—105; Lakner Ernő: Lelki harmat (róm. kath. imakönyv) 30—27—29—30; P. Olasz: Világproblémák 50—40—44—45; Benkő Anna: Gyermekek mesék (képes) 70—50—54—55; Jánosy—Tóth: Körbe-körbe (képes meséskönyv) 70—50—54—55; Walter Gyula: Izenet a világnak (versek) 50—40—44—45; Szigethy József; Országos Almanach 250—150—158—160. S. Nagy László: Jókai szerelmek (novellák) 40—30—34—35 L.

Előbbi árjegyzékeink érvénytelenek.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

Eladó belsőség! Szolnokdoboka megyében Buza községben örök áron eladó belsőség, köves út mellett, 52 méter széles, élőfakkal és palánkkal ellátva, három utca sarkán van, üzletnek kitűnő hely, áll 2 szobás lepadolt lakás, nagy nyári konyha, külön pince, istálló szinnel, sertés ol, baromfi ketrec, egy külön épület bármilyen műhely vagy raktárnak megfelel, ivóvíz-kút, az összes terület egy hold ezer-százharmincöt öl, első osztályú szántó-föld és gyümölcsfakkal ellátva, végső ára 180,000 lei. Tulajdonos: **Geréb István, Buza.**

Piaci és vámbárcákat

füzetekben vagy tekercsekben

olcsón szállít a

Minerva nyomda

Kolozsvár.

Kérjen ingyenes árajánlatot.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárai a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Értékpapírokat Engedélyezett devizahelyi!

Géphajtó köteleket

kenderből és manillából, malomhevedereket, transzporthevedereket s mindenféle gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamaș (Galamb u.) 14.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár r.t.

Cluj—Kolozsvár.

Fiókinézetek: Marosvásárhelyen, Tordán, Szászrégenben, Marosujváron és Csikszentdomokosban.

A legelőnyösebben gyümölcsöt takarékbetétet.

Köhögés,

Torokfájás,

Rekedtség

ellen biztos hatású a legmodernebb összetételű, jóízű és olcsó gyógyszer a

SIROMALT

Tartalmaz nemcsak köhögés, rekedtség, stb. elleni gyógyszereket, hanem egy kiváló tápértékű malátakivonatot is, ami által az összes hasonló gyógyszereknél hatásosabb.

Kapható minden gyógyszerboltban

A szerkesztésért felel: OYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.